Edebiyat - Kültür - Sanat Dergisi

EDEBİYATIN Başkenti

ISSN 2717-6878

SAYI:63 MAYIS/ 2024

Anadolu'da Bahar

İlkbaharı geldi Anadolu'nun,
Silifke'de çiçek açtı nar şimdi.
Her tarafı yeşillendi Bolu'nun,
Sultandağı benek benek kar şimdi.

Eğri yollar yaylaların kuşağı
Çayır, çimen sevgililer döşeği,
Hora teper Sürmene'nin uşağı,
Dadaşların oynadığı bar şimdi.

Durgun çayı köpüklendi Daday'ın,
Palmiyeler zümrüt tacı Hatay'ın
Çukurova cennetidir bu ayın;
Aydın ili efelere dar şimdi.

Gönül dile gelir kaval sesinde.
Boz martılar düğün yapar Mersin'de,
Isparta'nın renk renk gül bahçesinde
Bülbüllerin neşesini gör şimdi.

Cıvıl cıvıl, sessiz duran yuvalar,
Kelebekler birbirini kovalar.
Halı gibi nakışlandı ovalar...
Bölük bölük sarı, yeşil, mor şimdi.

Aşıklar diyarı Elbistan ili...
Olur bu mevsimin bağ-ı İrem'i,
Her çeşmenin üç-beş tane güzeli,
Her çiçeğin bir arısı var şimdi.

Çıkıp baksan Çamlıca'nın başına,
İki kıt'a bir boğazda aşina...
Karakoç'um, gel, yorulma boşuna,
İstanbul'u tarif etmek zor şimdi.

Abdurrahim Karakoç

Edebiyat - Kültür - Sanat Dergisi
EDEBİYATIN Başkenti

İmtiyaz Sahibi-Yazı İşleri Müdürü
Murat ZENCİR

Editör
Öğr. Gör. Ümit PARSIL

Halkla İlişkiler
Tezay TEZCAN AKKURT

Tanıtım ve Medya
Tuğba TEZCAN AKKURT

Görsel Tasarım
Gülşen KIRMACI

Sanat Danışmanı
Öğr. Gör. Ümit PARSIL

Yayın Kurulu
Fazilet ÇOMRUK
Emine TUT
Deniz DOĞAN
Gülşah DİLBİRLİĞİ
Kürşat Tamer KÖSE
Ökkeş KOCA
Gamze GÖKCEK
Esra PURTAŞ
Dilara ŞAHİN ARSLANTAŞ
Beyza BORU

Temsilcilikler
İran: Mitra SETAREHSOHB
mitrasetarehsobh71@gmail.com
Hollanda: Gülnur DEMİREL
gdemirelnl@gmail.com
Azerbaycan: Elxan ZEYNALOV
zelxan119@gmail.com

ISSN:2717- 6878

Yıl:6 Sayı:63

iletisim@edebiyatinbaskenti.com

0545 476 19 22

@edebiyatinbask2

@edebiyatinbaskent

@edebiyatinbaskenti

Kahramanmaraş'ın e-dergi olarak yayınlanan edebiyat, kültür ve sanat dergisidir.
Her ayın 1'inde yayınlanır.
Yayınlanan yazılardan yazarları sorumludur.
Burada yer alan yazı resim ve bilgiler ancak kaynak gösterilmek sureti ile kullanılır.

Dergimizde yayınlanan eserler gönüllülük esasına göre yayınlanmakta olup, eser sahiplerine herhangi bir ücret ödenmemektedir.

İÇİNDEKİLER

3- Tuzak - Tuğba Tezcan Akkurt
4- Bir Şair Bir Şiir - Halilî Mar'aşi
5- Maalesef Eleştirmenimiz Yok - Murat Zencir
6- Tek Taraflı - Son Damla
7- Aşk Pınarı - Hasan Kocamanoğlu
8- Aşk ve Sevginin Gücü - Mitra Setarehsobh
9- Bundan Eyiydi - Nurgül Kaynar Yüce
10- Uslûb-u Beyan Ayniyle İnsan - Tezay Tezcan Akkurt
11- Tatlı Dillim - Mustafa Purtaş
12- Anne(siz)ler Günü - Kübra Salman
13- Cennet Kokan Anacığım - Hızır İrfan Önder
14- Yaratıcılık ve Sanat Eğitimi - Öğr. Gör. Ümit Parsıl
16- Canlı Hissetmelisin - Esra Purtaş
17- Azerbaycan Sanatçıları - Elxan Zeynalova
18- Anne - Resul Bayraktar
19- Sonsuz Aşk - Dilek Eker Özyurt
20- Yolcuyam Bekaya - Sefa Efe
21- Haklıymışsın Anne - Gülşah Dilbirliği
22- Allah'a Yalvar - Saadet Derindere
23- 17'lik Küllüğüme - Cansel Yılmaz
24- Gül Takıp da Geldim - Leyla Koçak Oruç
25- Sanat Sohbeti - Güneş İlker
29- Sığmam - Ahmet Yılmaz Tuncer
30 - Bir Konu Bir Konuk - Doç. Dr. Aysun Cançat
34- Sonsuz Maviliklerde - Cemal Karsavran
35- İki Ardıcın Öyküsü - Haluk Tanırverdi
36- Atölyede Bu Ay - Mükremin Altıkardeş
39- Karakoçlarım - Erkan Kılıç
40- Fani Dünya - Yücel dal
41- Tuvalden Yansımalar - Aslı Çamurcu
44- Yâr Kapısı - Hale Aşkın

BİR KONU BİR KONUK

Edebiyat - Kültür - Sanat Dergisi
EDEBİYATIN Başkenti

MAYIS 2024-30

Cançat: “İlköğretim yıllarında resim derslerini iple çekerdim”

Hobi amacıyla resim kursuna yazılan ve yetenek sınavı ile Marmara Üniversitesi 'Resim' bölümüne kaydolan Doç. Dr. Aysun Cançat ile resim üzerine söyleştik. Editörümüz ve Sanat Danışmanımız Öğr. Gör. Ümit Parsıl'ın sorularını içtenlikle cevaplandıran Doç. Dr. Cançat'a teşekkür ediyor, başarılar diliyoruz.

Parsıl: Sizin kim olduğunuzla ilgili hikayenizi kısaca bizlere anlatabilir misiniz?

Cançat: Merhaba. İstanbul doğumluyum. Resim tutkum çocukluğumdan itibaren hep vardı. Kendimce hep bir şeyler çizerdim; çeşitli nesne, kıyafet çizimleri yapardım. İlköğretim yıllarında resim derslerini iple çekerdim; fakat, bu hevesim biraz yarıda kalırdı. Çünkü, resim derslerimiz ya boş geçerdi ya da farklı branş öğretmenleri derslerimize girerdi. Dolayısıyla, lise yıllarımın sonuna kadar hep kendimce bir şeyler çizmeye, tabloları incelemeye devam ettim. Lise bittikten sonra, Beyoğlu Kız Teknik Olgunlaşma Enstitüsü'nün, 'Moda Tasarımı' bölümünü kazandım. Buradan mezun olduktan sonra, yaklaşık üç yıl bir tekstil firmasının tasarım departmanında çalıştım. Firmanın tüm çizim ve tasarım işlerini ben yapıyordum; diğer yandan kendimce özgür resimler de yapmak istiyordum. Bu duygum yoğunlaşınca, hafta sonları hobi amaçlı bir resim kursuna yazılmaya karar verdim. Kurs hocamın; desenimin iyi olduğunu, güzel sanatlar fakültelerinin yetenek sınavlarını kazanabilme ihtimalini söylemesi üzerine bakış açım tamamen değişti. Üç aylık bir hazırlıktan sonra, bir yandan da firmada çalıştığım için, sadece Marmara bölgesinde bir üniversite olabilirdi diye düşündüm ve Marmara Üniversitesi'nin 'Resim' bölümünün yetenek sınavına girdim. İlk girişte yetenek sınavlarını geçince inanamadım. Hemen işten istifamı verdim ve okula başladım. Bu süreçlerden sonra, bu değişimin bende yarattığı psikolojiyi düşünün. Bu tutkumla okulu birincilikle tamamladım.

Okul bittikten sonra İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin açmış olduğu kurslarda yetişkinlere resim dersleri vermeye başladım. Bir yandan da yüksek lisans eğitimi almak istiyordum. Sanatı farklı açılardan ele almak, öğrenmek istediğim için, İstanbul Kültür Üniversitesi, 'Sanat Yönetimi' programında yüksek lisans eğitimime başladım. Burada öğrenci iken ilk kişisel sergimi açtım. Akademisyen olma yolum da aslında burada başladı. Çünkü, burada okurken Araştırma Görevliliği için teklif gelmişti. Bu kez, kursta çalışma görevimi bırakıp, burada hem öğrenci oldum, hem de araştırma görevlisi olarak çalıştım. Sonrasında, Marmara Üniversitesi 'Resim' bölümünde doktoramı tamamladım. Eğitim hayatım ve akademisyen olma sürecim böyle. Tabi, bu yolda beni her zaman destekleyen aileme ve eşime minnettarım.

Öncelikle, lisans eğitimimde rahmetli atölye hocam, Prof. Dr. Mehmet Özet ile tanışmam

benim için büyük bir şanstı. Hocamın ekspresyonist bir üslûbu vardı. Ben de başlarda bu yönde çalışmalar yaptım; ama son dönem resimlerim epey farklılaştı. Lisans eğitimimde; ana sanat dalım resim, yan sanat dalım heykeldi. Heykel çalışmayı da çok seviyordum. Biraz bunu sürdürmek istemiş olabilirim. O yüzden, tuval yüzeyinde kabartma etkileri olan çalışmalar da yaptım. Resim yüzeyinde sürdürdüğüm iki önemli tutkum, dokular ve kuşlardır. Bu arada, bazı kullandığım tipografik detaylarda kullandım.

Resim, artık salt estetik bir obje değil. Bir şeyler üretirken kendimi dünyada olup bitenlerden bağımsız hissedemiyorum. İnsanlığın bitip tükenmek bilmeyen fiziksel ya da psikolojik savaşları, doğanın, ekolojik dengenin bozulması, tüketim kültürü, cinsiyet ayrımı gibi sosyal içerikli konularla malzemelerimi birleştiriyorum. Bu düzeni aslında, çoğu zaman, kurgulanmış ve hayata geçirilmiş bir matriks gibi algılıyor ve hissediyorum. Dolayısıyla, ister istemez resimlerimin yüzeyinde yaşamsal bazı izler oluşmaya başlıyor.

Parsıl: Son serginiz "Kinik Doğa"dan biraz bahsedebilir misiniz?

Cançat: Son dönemlerde, doğasal elemanları kendime özgü yorumladığım resimlere odaklandım. Bunlar, belki de olmasını istediğim, hayal ettiğim doğalar. Bir yandan da sürekli, yeni sanat yazılarını ve çeşitli kitapları okumaya devam ediyorum. Bir gün, "Kinizm"i açıklayan bir bilgiyle karşılaştım. Bir felsefi öğreti olan bu akımı okuduktan sonra, yaptıklarımın bu akımla oldukça örtüştüğünü gördüm ve son yaptığım bu seri, Kinik doğa serisi olmuş oldu.

"Kinik Doğa", Kinizm ile bağlantılıdır. İlk çağ felsefi öğretilerinden olan Kinizm'in öncüsü, Dyojen ve sonrasında savunucusu, Sokrates'in öğrencisi **Antisthenes olmuştur. Kinikler, doğal ve sade yaşamı öne çıkarırlar. İnsan; temel gereksinimler hariç, her türlü gereksinime olan bağımlılığından kurtulmalıdır. Temel ilkeleri, 'erdem'dir ve bu anlayışlarının temelinde bilgi vardır. Kinikler için diğer temel kavramlar; doğa, akıl, öz benlik, kendi kendine yetebilme ve özgürlüktür. Toplumsallık bir anlamda, gereksiz ve yozlaştırıcıdır. Doğa'ya karşı toplumsallık geliştirilmemelidir. Daha çok doğa temelli oluşturduğum eserlerimdeki ironik ve metaforik dil, tam da öğretinin bu savunusuyla yakınlık kurmakta. Ağaç, dünya, yaprak, gökyüzü vs. doğasal elemanların içerisinde elbette, insan da vardır. İnsanın dahil olduğu her türlü kümeleşmede; yine insanın belirlediği çizgi ve kurallarla kuşatılmış her türlü sınır, kişi, ego ya da toplumsal manipüleye karşı farkındalık kazanmak, doğallığı savunmak,**

geliştirmek, gerçek mutluluğun ve tam bağımsızlığın anahtarıdır. Özellikle, yaşadığımız modern çağda, arada hemen hepimizi yoklayan; varlık nedenimiz, çağın, tüketim kültürünün esiri olma vs. gibi hallerimiz, düşüncelerimiz, farkında olmasak da kinizm ile bağlantılılık kurmakta. Doğaya ve insan faktörüne bağlı tüm bu unsurlar **resimlerimde; bazen geometrik bir form, doku, bazen şemsiye gibi bir nesne ya da sadece farklı renkler ve biçimlerle ortaya çıkabiliyor. Aslında, tüm bu kurgular birer yanıt niteliği de taşıyor diyebilirim.**

Parsıl: Yakın zamanda yeni kitabınız "Resim Teknikleri Ansiklopedisi" çıktı. Kitabınızdan, kitabın içeriğinden ve hazırlık sürecinden bahsedebilir misiniz?

Cançat: Doktora tezimi, çağdaş resim sanatındaki yeni yüzey uygulamaları üzerine tamamladım. Bu süreçte, resim sanatında, ne kadar farklı tekniklerin kullanıldığının farkına vardım. Bu, beni; bu içerikte bir kitap yazmaya iten ilk faktördü. İkincisi ise, daha lisans öğrencilik yıllarımdan itibaren, teorik sanat okumalarımda ya da ziyaret ettiğim resim sergilerinde, eserlerin künye bilgilerine baktığımda, bilmediğim bazı tekniklere rastlamış olmamdır. Bu teknik nedir, nasıl yapılmıştır, neden tercih edilmiştir diye hep düşünürdüm. Örneğin; anamorfoz, enkaustik, cipsografi, frotaj, fümaj, kollografi, parsemaj,

impasto gibi bilmediğim pek çok resim tekniği ile karşılaşırdım. Bu karşılaşmalar üzerine, o an araştırmalar yapardım; fakat, internette olsun, alan yazında olsun tatmin edici olmayan, sınırlı bilgilere ulaşırdım. Biraz daha derin araştırmalara girdiğimde ya da tanıdığım sanat tarihçileriyle bu konuda bazı görüşmeler yaptığımda; gerek geçmiş dönemde gerekse günümüz çağdaş uygulamalarında, bir tekniğin kullanımının gelişi güzel olmadığının; teknik, içerik ve sanatçı özdeşliği içerisinde bütünleşen kullanımların söz konusu olduğunun farkına ve sonucuna varırdım. Bunun üzerine ülkemizde, resim teknikleri alanındaki sözlük ya da ansiklopedi niteliğindeki yayınlara göz attığımda, sanat kavramları ya da sanat sözlüğü gibi daha genel başlıklar altında ya da sadece yağlı boya, sulu boya, akrilik boya, karakalem gibi temel tekniklerin açıklandığı kaynakların olduğunu fark ettim. Bu yayınlarda, resim tekniklerinin yeteri kadar açıklanmadığı ve tekniklerin her birinin, bir görselle de desteklenmediğini gördüm. Bu durum da o terim hakkında, yerli-yabancı kaynaklardan daha derin bir araştırma yapma gerekliliğini doğuruyordu.

Bu aslında, büyük bir eksiklikti; çünkü resim analizlerinde doğru sonuçlara ulaşabilmek için, teknik boyutun da başlı başına ele alınarak, irdelenerek resmin bütünsel içeriğine ulaşılmalıydı. Tüm bunlar, beni bu çalışmanın hazırlık sürecine doğru yönlendirdi. Sanat terimleri sözlüğü, mimari terimler sözlüğü, gibi çalışmalar mevcutsa da ben, doğrudan resim sanatının tekniklerine ait ansiklopedi niteliğinde bir çalışma yapmaya karar verdim.

Ansiklopedimi; bir tekniğin, tarihsel süreçte nasıl ortaya çıktığı, kökenleri, ilk ne zaman kullanıldığı, geliştiği, günümüze ulaştığı, güncel kullanımları ve neden kullanıldığı konuları hakkında ayrıntılı olarak bilgi sahibi olunabilecek bir başvuru kaynağı olarak hazırladım. Her bir tekniğin daha iyi açıklanabilmesi ve kavratılabilmesi için, teorik bilgiyi, o teknik ile yapılmış yerli ya da yabancı bir sanatçının eserinin görseli ile destekledim. Tekniklerin yapım aşamaları ve örnek görseller üzerinden kullanım şekillerini açıkladım. İlişkili olan teknikler ve görseller arasında bağlantılar kurdum. Bu bağlantıyı, sadece teknik değil, kavramsal boyutlarla da ele aldım. Tüm bunların, tekniğin her birinin anlaşılırlığını ve akılda kalıcılığını arttırdığını düşünüyorum. Eğer bir teknik, süreç içerisinde değişimler göstermişse, ilk ve sonraki uygulamalarına dair de görseller ekledim. Ayrıca, tekniğin farklı şekillerde uygulamaları varsa, onları da görselleştirdim. Tekniğin öncü(leri) ve etkin bir şekilde kullanan sanatçılarını belirttim. Tüm bunların yanında, farklı kültürlerin kendine özgü resim tekniklerine de değindim.

Yaklaşık on yıllık bir birikimin ürünü olan bu çalışmamın, alan yazındaki bu eksikliği giderdiği inancındayım. Çalışmamın; öğrencilerin, eğitimcilerin, bilim adamlarının, sanatla ilgili herkesin ve genel okuyucunun, resim teknikleri hakkında edinmek istedikleri bilgiye kolayca ulaşabilecekleri, bocalamadan okuyup anlayabilecekleri de bir kaynak olduğu inancındayım.

